

сполучень в курячому посліді та перетворення всієї маси в компост для подальшого використання в якості добрив [1].

В Україні птахівництво утворює близько 15% від загальної кількості відходів агропромислового комплексу. Це свідчить про необхідність стратегічного підходу до вирішення питання утилізації. Пріоритетним кроком на шляху до врегулювання ситуації поводження з відходами пропонується встановити більш жорсткий контроль за підприємствами птахівничої галузі. Відповідно до законодавства України в обов'язковому порядку надсилати до державної служби статистики "Звіт про утворення, оброблення та утилізацію відходів I-III класів небезпеки", що дасть змогу конкретно моніторити ситуацію у сфері поводження з відходами. Розрахувати справедливий екологічний податок за розміщення відходів, відповідно до екологічної шкоди яку завдає забруднювач, тобто підприємство виробник продукції.

Впровадження інноваційних процесів, організаційно-економічних заходів, реструктуризація системи переробки відходів направлена на екологізацію виробництва продукції птахівництва може позитивно вплинути стан навколишнього природного середовища.

Список використаних джерел

1. Технология ускоренного компостирования и утилизации всех видов помёта [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nngst.ru/products/1-biohumus-compost> (дата обращения 01.09.2016).
2. Я.Б.Блюм, Г.Г. Гелетука, І.П. Григорюк. Новітні технології біоенергоконверсії. К.: «Аграр. Медіа Груп», 2010 – 326 с
3. L. Walsh Europe's first 100% poultry-litter-powered biogas plant announced [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.endwasteandbioenergy.com/article/1400018/europes-first-100-poultry-litter-powered-biogas-plant-announced>.

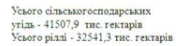
Дребот О.І., д.е.н., професор,
член-кореспондент НААН

Комарова Н.В., аспірант

Інститут агроєкології і природокористування НААН
м. Київ

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗБАЛАНСОВАНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Землі сільськогосподарського призначення великою мірою впливають на продовольчу безпеку країни, оскільки завдяки своїми природними і набутими властивостями вони є єдиним та незамінним ресурсом при виробництві продовольства. Крім того, важлива їхня ознака – це властивість як базису для виробництва сільськогосподарської продукції.

В Україні господарсько-споживацький спосіб використання земель сільськогосподарського призначення з використанням ґрунтів, як джерела збагачення, довів свою неспроможність. Підтвердженням є зворотна реакція агроєкосистем через поширення обсягів та зростання інтенсифікації деградаційних процесів навколишнього природного середовища і, перш за все, ґрунтового покриву на землях сільськогосподарського призначення.

Найвищим якісним станом ґрунтового покриву на землях сільськогосподарського призначення обумовлено необхідність впровадження реформ еколого-економічного і організаційно-управлінського спрямування, що потребує формування економічного механізму та удосконалення системи інструментів та інституціональних аспектів для досягнення збалансованого використання земель сільськогосподарського призначення відповідно до напрямів державної політики.

В Україні існує об'ємна нормативна база, що визначає і регулює використання земель сільськогосподарського призначення. Передусім, права й користування землею закріплені у статті 13 Конституції України: «Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи

державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією»[6]. У статті 22 Земельного Кодексу України від 25.10.2011 року № 2768-III визначається порядок використання земель сільськогосподарського призначення [7].

Загалом така кількість нормативів зумовлена процесом переходу України від планової до ринкової економіки.

Екологічний аспект передбачає вдосконалення процесів стандартизації та нормування у сфері використання земель сільськогосподарського призначення. Велика кількість нормативів та стандартів не відображають реального стану речей, тому багатьом землекористувачам вигідніше сплатити штраф, ніж проводити певні роботи щодо відновлення земель. Виходячи з цього державним та місцевим органам влади слід першочергово впровадити такі стандарти і нормативи, які б відповідали концепції екологобезпечного землекористування і забезпечували економічну ефективність використання економічного потенціалу сільськогосподарських угідь [4; 5].

Збалансоване використання потенціалу сільськогосподарських земель означає максимальне залучення до господарського обігу всіх земель та їх ефективне використання за основним цільовим призначенням, створення найсприятливіших умов для високої продуктивності сільськогосподарських угідь і одержання на одиницю площі максимальної кількості продукції за найменших витрат праці та коштів не виснажуючи при цьому ґрунт [1].

Економічний аспект забезпечує управління використанням земель сільськогосподарського призначення, а саме: впровадження фінансування і матеріально-технічного забезпечення екологічних програм, системи планування щодо охорони земель сільськогосподарського призначення; застосування фінансування за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів робіт та заходів з раціонального використання й охорони земель; відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва та збитків у разі вилучення земель; надання податкових і кредитних пільг особам, які здійснюють за власні кошти заходи із захисту земель і підвищення родючості ґрунтів; економічне стимулювання збалансованого використання продуктивних угідь та охорони земель; дієве застосування санкцій за порушення чинного законодавства у сфері земельних відносин і землекористування та за дії, що спричиняють погіршення якісного стану та деградацію земель тощо.

Діюча в даний час система збалансованого використання земель сільськогосподарського призначення в силу впливу різних природних і економічних факторів, а також недостатньої уваги з боку держави не забезпечує їх раціонального використання. У зв'язку з цим, необхідно створення комплексної системи, яка складається з правових, екологічних та економічних аспектів. Потрібно здійснити глибоку науково обґрунтовану реконструкцію, яка буде відрізнятися від традиційної - системністю, екологічністю, соціально-економічною вмотивованістю.

Отже, основними стратегічними напрямками діяльності для досягнення збалансованого використання земель сільськогосподарського призначення повинні стати:

- збалансоване використання земель шляхом упорядкування структури їхнього розподілу за категоріями, угіддями і власниками;
- поетапне встановлення еколого-збалансованого співвідношення земельних угідь у зональних системах;
- формування систем ґрунтозахисного адаптивно-ландшафтного землеробства;
- екологічна стабілізація ландшафтів.

Список використаних джерел

1. *Величко О.В.* Стратегія раціонального використання земельного потенціалу аграрних підприємств / О.В. Величко // Інноваційна економіка. — 2013. — № 3. — С. 178—182.
2. *Власенко Ю.Г.* Економічна ефективність використання сукупного ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств / Ю.Г. Власенко // АгроСвіт. — 2011. — № 8. — С. 34—36.
3. *Шашула Л.О.* Організаційно-економічні засади екологізації сільськогосподарського землекористування: дис. канд. екон. наук: 08.00.06 / Л.О. Шашула. — Київ, 2007. — 219 с.
4. *Балюк С.А.* Сертифікація земель (ґрунтів) сільськогосподарського призначення у системі землекористування України / С.А. Балюк, В.П. Тетеря // Вісник аграрної науки. — 2005. — №3. — С. 5—9.
5. *Россоха В.В.* Методичні підходи до оцінки потенціалу земельних ресурсів / В.В. Россоха // Економіка АПК. — 2009. — №10. — С. 29—35.
6. Конституція України : станом на 1 груд. 2010 р. Верховна Рада України. Офіц. вид. К. : Відомості Верховної Ради, 1996. № 30. стаття 141. (Бібліотека офіційних видань).
7. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3—4. Ст. 27.

Дребот О.І., д.е.н., професор,
член-кореспондент НААН,

Сологуб Ю.О., аспірант
Інститут агроєкології і природокористування НААН
м. Київ

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІКАРСЬКОГО РОСЛИННИЦТВА

Світові тенденції розвитку лікарського рослинництва свідчать про важливу його роль зокрема у системі охорони здоров'я, й застосовуються не лише у традиційній медицині, а й у аллопатичній, гомеопатичній, аюрведичній, китайській та ін. системах лікування. Завдяки своїм специфічним корисним властивостям, сфера використання лікарських рослин розповсюджується і на інші галузі. Міжнародний досвід свідчить про наявність чотирьох різних правових категорій застосування лікарських рослин:

- 1- ліцензовані (ті, що пройшли сертифікацію якості лікарського засобу для міжнародної торгівлі [1]) лікарські засоби рослинного походження у вигляді